

Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ για την καλλιέργεια και τις εισαγωγές ΓΤΟ

1. Ποια είναι η ισχύουσα διαδικασία έγκρισης για την καλλιέργεια ΓΤΟ;

Η έγκριση ΓΤΟ σε επίπεδο ΕΕ γίνεται κατά περίπτωση ύστερα από αίτηση που υποβάλλει η εταιρεία. Αιτήσεις για καλλιέργειες ΓΤΟ μπορούν να υποβάλλονται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) [αριθ. 1829/2003](#) για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές ή βάσει της οδηγίας για τη σκόπιμη απελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον (οδηγία [2001/18/ΕΚ](#)). Και στις δύο περιπτώσεις, τα κράτη μέλη διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, διενεργώντας αρχική εκτίμηση της επικινδυνότητας των ΓΤΟ προς καλλιέργεια. Η αδειοδότηση δίνεται κατόπιν της σχετικής εισήγησης της EFSA που εξετάζει το φάκελο (που κυρίως αναφέρεται στην εκτίμηση της επικινδυνότητας στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία). Η αξιολόγηση του κινδύνου βαρύνει τον κοινοποιούντα, κατασκευαστή ή εισαγωγέα, ο οποίος καταθέτει σχετικό φάκελο στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους.

Εάν η Αρμόδια Αρχή διατυπώσει θετική γνώμη, τότε ειδοποιούνται, μέσω της Ευρ. Επιτροπής, τα άλλα κράτη-μέλη. Εάν δεν υπάρχουν αντιρρήσεις από την Ευρ. Επιτροπή, ή τα κράτη-μέλη, τότε η Αρμόδια Αρχή εγκρίνει το προϊόν, το οποίο στη συνέχεια κυκλοφορεί ελεύθερα σε όλη την Ε.Ε. Εάν υπάρχουν αιτιολογημένες αντιρρήσεις (πάντα υπάρχουν), τότε η απόφαση λαμβάνεται σε κοινοτικό επίπεδο. Η Ευρ. Επιτροπή ζητά τη γνώμη επιστημονικών επιτροπών και της Επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 30 της Συνθήκης της Ε.Ε (Απόφαση 468/1999). Η τελική απόφαση λαμβάνεται από το Συμβούλιο ή από την Ευρ. Επιτροπή (σε περίπτωση αδυναμίας λήψης απόφασης από το Συμβούλιο).

Με βάση το άρθρο 30 της Οδηγίας 2001/18, οι αποφάσεις έγκρισης των Γ.Τ.Ο, λαμβάνονται από κανονιστική επιτροπή, μετά από εισήγηση της Ευρ. Επιτροπής (ύστερα από τη μονίμως θετική γνωμοδότηση της EFSA). Προκειμένου να καταλήξει σε απόφαση η κανονιστική επιτροπή θα πρέπει να επιτευχθεί ειδική πλειοψηφία (που δεν επιτυγχάνεται ποτέ). Σε αντίθετη περίπτωση το θέμα προωθείται στο Συμβούλιο (με τη μορφή σχεδίου Απόφασης του Συμβουλίου, που προτείνεται από την Ευρ. Επιτροπή), το οποίο έχει περιθώριο 3 μηνών να καταλήξει σε απόφαση, πάλι με ειδική πλειοψηφία (δηλ. η αναστέλλουσα μειοψηφία είναι 93 ψήφοι). Εάν εντός του τριμήνου το Συμβούλιο καταλήξει ότι αντιτίθεται στην πρόταση, η Επιτροπή οφείλει να την επανεξετάσει, ενώ εάν κατά την εκπονή της ως άνω προθεσμίας το Συμβούλιο δεν έχει καταλήξει σε απόφαση, η προτεινόμενη πράξη εφαρμογής εγκρίνεται υποχρεωτικά από την Επιτροπή.

2. Ποιος έχει τον πρώτο και τελευταίο λόγο σήμερα στην αδειοδότηση της καλλιέργειας ΓΤΟ με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο;

Σήμερα, με βάση το δεδομένο συσχετισμό δυνάμεων μεταξύ των ΚΜ που υποστηρίζουν και αυτών που αντιτίθενται στους ΓΤΟ, συσχετισμός που εμποδίζει τη λήψη απόφασης αντίθετης από την εισήγηση της Ευρ. Επιτροπής, η αδειοδότηση εξαρτάται πλήρως από την Ευρ. Επιτροπή και τη γνωμοδότηση της EFSA.

3. Μπορούν σήμερα τα ΚΜ να απαγορεύουν μονομερώς της καλλιέργεια των αδειοδοτημένων ΓΤΟ;

Θεωρητικά, με βάση τη ρήτρα διασφάλισης (άρθρο 23 της Οδηγίας 2001/18) «όταν το ΚΜ, βάσει νέων ή πρόσθετων πληροφοριών, οι οποίες κατέστησαν διαθέσιμες μετά την ημερομηνία συγκατάθεσης και οι οποίες επηρεάζουν την αξιολόγηση περιβαλλοντικού κινδύνου, ή βάσει επαναξιολόγησης υφιστάμενων πληροφοριών συνεπεία νέων ή πρόσθετων επιστημονικών στοιχείων, έχει τεκμηριωμένους λόγους

να θεωρεί ότι ένας ΓΤΟ ως προϊόν ή εντός προϊόντος, ο οποίος έχει κοινοποιηθεί καταλλήλως και έχει λάβει γραπτή συγκατάθεση δυνάμει της παρούσας οδηγίας, συνιστά κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, το ΚΜ αυτό μπορεί να περιορίζει ή να απαγορεύει προσωρινά τη χρήση ή/και την πώληση του συγκεκριμένου ΓΤΟ ως προϊόντος ή εντός προϊόντος στην επικράτειά του».

«Το κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή και τα άλλα ΚΜ για τις δράσεις που αναλαμβάνει δυνάμει του παρόντος άρθρου και αιτιολογεί την απόφασή του, παρέχοντας την αναθεώρηση της αξιολόγησης του περιβαλλοντικού κινδύνου, αναφέροντας κατά πόσον και με ποιο τρόπο θα πρέπει να τροποποιηθούν οι όροι της συγκατάθεσης ή να παύσει να ισχύει η συγκατάθεση, και, ανάλογα με την περίπτωση, τα νέα ή πρόσθετα στοιχεία στα οποία βασίζεται η απόφασή του.»

Σχετική απόφαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο λαμβάνεται εντός 60 ημερών με τη διαδικασία του άρθρου 30 παρ.2 της Οδηγίας 2001/18 (ζητείται η γνώμη της EFSA). Όλες οι ρήτρες διασφάλισης που έχουν υποβληθεί στην EFSA έχουν χαρακτηριστεί αβάσιμες από επιστημονική άποψη.

4. Έχουν ήδη κάποια κράτη μέλη απαγορεύσει την καλλιέργεια ΓΤΟ;

Ναι. Οκτώ κράτη μέλη (**Αυστρία, Βουλγαρία, Ελλάδα, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λουξεμβούργο και Πολωνία**) έχουν εγκρίνει μέτρα διασφάλισης και απαγορεύουν την καλλιέργεια του ΓΤ αραβόσιτου MON810 στην επικράτειά τους. Η **Γαλλία** είχε επίσης απαγορεύσει την καλλιέργεια έως τον Αύγουστο του 2013, όταν η απαγόρευση ακυρώθηκε από το γαλλικό Συμβούλιο της Επικρατείας. Επιπλέον, η Αυστρία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, το Λουξεμβούργο και η Πολωνία έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή την απαγόρευση της καλλιέργειας της πατάτας Amflora. Όλες οι ρήτρες διασφάλισης που έχουν υποβληθεί στην EFSA έχουν χαρακτηριστεί αβάσιμες από επιστημονική άποψη.

5. Ποια είναι η νομοθετική διαδικασία στην ΕΕ σε θέματα περιβάλλοντος;

Ο μόνος που έχει το δικαίωμα κατάθεσης νομοθετικών προτάσεων στην ΕΕ είναι η Ευρ. Επιτροπή. Επομένως, οποιαδήποτε συζήτηση γίνεται επί νομοθετικού θέματος βασίζεται αναγκαστικά στην αρχική πρόταση της Επιτροπής. Η νομοθετική πρόταση κατατίθεται στο Ευρ. Κοινοβούλιο (ΕΚ) και στο Συμβούλιο (δηλ. τα 28 ΚΜ) όπου διεξάγονται δύο χωριστές παράλληλες διαπραγματεύσεις.

Στην περίπτωση του ΕΚ, η διαπραγμάτευση γίνεται μεταξύ των κοινοβουλευτικών ομάδων και των μεμονωμένων βουλευτών με βάση της τροπολογίες που προτείνει ο εισηγητής του ΕΚ αλλά και μεμονωμένες τροπολογίες που προτείνουν οι βουλευτές. Αφού ψηφίσει επί των προτεινόμενων τροπολογιών η αρμόδια θεματική επιτροπή (η επιτροπή ENVI, εν προκειμένω) καθώς και οι τυχόν συναρμόδιες επιτροπές, στη συνέχεια ψηφίζει η ολομέλεια του ΕΚ. Η απόφαση λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία.

Στην περίπτωση του Συμβουλίου, η διαπραγμάτευση γίνεται μεταξύ των 28 ΚΜ στην Ομάδα Εργασίας, και η Προεδρία αναδιατυπώνει το κείμενο επί τη βάση των σχετικών συζητήσεων. Στη συνέχεια, όταν επιλυθούν τα περισσότερα τεχνικά και πολιτικά ζητήματα, το θέμα συζητείται στην Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων και, εφόσον είναι αναγκαίο, στο Συμβούλιο Υπουργών. Η απόφαση λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία. Αυτό σημαίνει ότι οι αρνητικές ψήφοι και οι αποχές δεν πρέπει να ξεπερνούν τις 92 ψήφους (πρακτικά αυτό σημαίνει ότι αρκούν 3 μεγάλα και 1 μεσαίου μεγέθους ΚΜ για να εμποδιστεί η συμφωνία). Σημειώνεται επίσης ότι η Ευρ. Επιτροπή έχει δικαίωμα να ασκήσει βέτο οπότε στην περίπτωση αυτή απαιτείται ομοφωνία μεταξύ των ΚΜ.

Με το πέρας των 2 αυτών παράλληλων διαδικασιών ολοκληρώνεται η διαδικασία της πρώτης ανάγνωσης.

Στη συνέχεια, αρχίζει η διαδικασία της δεύτερης ανάγνωσης όπου το ΕΚ και το Συμβούλιο ξεκινούν μεταξύ τους διαπραγματεύσεις για την επίτευξη τελικής συμφωνίας, έχοντας σαν σημείο εκκίνησης τα δύο διαφορετικά σχέδια που έχουν προκύψει ως αποτέλεσμα της πρώτης ανάγνωσης και προσπαθώντας να γεφυρώσουν τις διαφορές με τη διαμεσολάβηση της Ευρ. Επιτροπής.

Όταν ολοκληρωθεί επιτυχώς η σχετική διαπραγμάτευση έχουμε πλέον τελική συμφωνία.

6. Πού βρισκόμαστε σχετικά με τη νομοθετική πρόταση που υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον Ιούλιο του 2010 για την τροποποίηση της νομοθεσίας σχετικά με την καλλιέργεια των ΓΤΟ;

Ανταποκρινόμενη σε ένα μακροχρόνιο αίτημα αρκετών κρατών μελών που αντιτίθενται στους ΓΤΟ, η Επιτροπή δημοσίευσε, τον Ιούλιο του 2010, πρόταση κανονισμού για την αναθεώρηση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ, ώστε να παρέχεται νομική βάση στα ΚΜ για να περιορίζουν ή να απαγορεύουν την καλλιέργεια ΓΤΟ σε τμήμα ή στο σύνολο της επικράτειάς τους, χωρίς προσφυγή σε ρήτρες διασφάλισης που μέχρι τώρα δεν έχουν την υποστήριξη της EFSA.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε σε πρώτη ανάγνωση γνώμη για την πρόταση τον Ιούλιο του 2011 με συντριπτική πλειοψηφία. Η ομάδα των Πρασίνων υπερψήφισε την πρόταση. Οι περισσότερες αρνητικές ψήφοι ήταν από **μεμονωμένους ευρωσκεπτικιστές βουλευτές (όπως π.χ. ο Farage), από την Ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών (δηλ. την ομάδα των ευρωσκεπτικιστών του δεξιού πολιτικού φάσματος) και από Ισπανούς της Ομάδας του Λαϊκού Κόμματος**. Η πρόταση του ΕΚ είναι προς την ίδια κατεύθυνση με αυτήν του Συμβουλίου γεγονός που αναμένεται να διευκολύνει την επίτευξη τελικής συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση επί Ιταλικής Προεδρίας.

Στο Συμβούλιο, παρά τις προσπάθειες των διαδοχικών προεδριών, και κυρίως της δανικής προεδρίας το 2012, δεν ήταν δυνατή η επίτευξη συμφωνίας λόγω του βέτο που άσκησε μια μειοψηφία κρατών μελών.

Η Ελλ. Προεδρία αποφάσισε να ανασύρει το θέμα μετά από σχεδόν 2 χρόνια προκειμένου να πετύχει πολιτική συμφωνία εντός της Προεδρίας της (στη φάση της πρώτης ανάγνωσης) αφού πρώτα εισήγαγε μια τροποποίηση που δίνει τη δυνατότητα να εξαιρούνται οι ενδιαφερόμενες χώρες και για τους ήδη αδειοδοτημένους για καλλιέργεια ΓΤΟ και αφού προηγουμένως διερεύνησε τις θέσεις των ΚΜ που την προηγούμενη φορά (Μάρτιος 2012) είχαν εμποδίσει τη συμφωνία. Από τις χώρες αυτές το Ην. Βασίλειο έχει λάβει σαφή θέση υπέρ της νέας πρότασης και επομένως αυτή μπορεί πλέον να υπερψηφιστεί ενώ και η Γαλλία και η Γερμανία εμφανίζονται θετικές, όπως διαφάνηκε στη συνεδρίαση της EMA I (Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων) στις 25/5/2014. Απομένει η τυπική επικύρωση της συμφωνίας στο ερχόμενο Συμβούλιο Υπουργών Περιβάλλοντος (ΣΥΠ) στις 12/6/2014 που θα διεξαχθεί στο Λουξεμβούργο.

7. Τι προβλέπει η νέα Οδηγία;

Με τη νέα Οδηγία δίνεται για πρώτη φορά η δυνατότητα στα ΚΜ να απαγορεύουν οριστικά μονομερώς την καλλιέργεια αδειοδοτημένων ή υπό αδειοδότηση ΓΤΟ στο έδαφός τους με την επίκληση σειράς αιτιάσεων πολύ γενική φύσεως, με τρόπο που είναι σύμφωνος με τους κανονισμούς του ΠΟΕ. Για την εξαίρεση αυτή δεν απαιτείται η έγκριση της Ευρ. Επιτροπής ούτε μπορεί η Ευρ. Επιτροπή να προσφύγει εναντίον του ΚΜ στο Ευρ. Δικαστήριο. Σήμερα τα ΚΜ δεν έχουν τη δυνατότητα αυτή. Κατά τα

λοιπά, παραμένει ως έχει το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και δεν αλλάζει σε τίποτα ο υφιστάμενος τρόπος αδειοδότησης αφού η αλλαγή του υφιστάμενου τρόπου αδειοδότησης δεν αποτελούσε αντικείμενο της πρότασης της Επιτροπής.

8. Τι προβλήματα παρουσίαζε η αρχική πρόταση της Επιτροπής;

Η αρχική πρόταση της Επιτροπής ήταν εξαιρετικά αόριστη με αποτέλεσμα να παρέχει στα ΚΜ καμιά ουσιαστική νομική ασφάλεια ως προς την εγκυρότητα των αιτιάσεων που μπορούν να επικαλεστούν για την απαγόρευση, δεδομένου ότι δεν ανέφερε τους πιθανούς λόγους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Η μεγάλη αοριστία της πρότασης είχε σαν αποτέλεσμα να μην τεκμαίρετε και η χρήση του Άρθρου 114 ως νομικής βάσης έκδοσης της Οδηγίας. Επιπρόσθετο πρόβλημα δε αποτελούσε και η απουσία συγκεκριμένων προβλέψεων για τη διαδικασία με την οποία θα μπορούσε να βγει η μονομερής απόφαση απαγόρευσης.

9. Ποιες είναι οι κύριες διαφορές της πρότασης της Δανίας σε σχέση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής;

Η πρόταση που διατυπώθηκε επί Δανική Προεδρίας ήταν:

- αρκετά πιο συγκεκριμένη ως προς τις προθεσμίες εντός των οποίων γίνονταν τα διάφορα βήματα προκειμένου να ολοκληρωθεί η μονομερής απαγόρευση/εξαίρεση των μεμονωμένων ΚΜ που το επιθυμούσαν,
- έδινε τη δυνατότητα της οικειοθελούς απόσυρσης του ενδιαφέροντος των εταιριών από συγκεκριμένες χώρες που το ζητούν (δηλ. η ίδια η εταιρία ζητά στο αίτημα αδειοδότησής της να μην συμπεριλαμβάνεται π.χ. η Ελλάδα), γεγονός που εξασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή νομική ασφάλεια,
- προέβλεπε την έκφραση απλής (όχι δεσμευτικής) γνώμης της Ευρ. Επιτροπής επί του σχεδίου μονομερούς απόφασης απαγόρευσης ενός ΓΤΟ από κάποιο ΚΜ.

10. Ποιες χώρες καταψήφισαν την πρόταση επί Δανικής Προεδρίας και γιατί;

Η προηγούμενη πρόταση επί Δανικής Προεδρίας, δεν μπόρεσε να συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία στο Συμβούλιο αφού διαμορφώθηκε αναστέλλουσα μειοψηφία τον Μάρτιο του 2012 στη σχετική ψηφοφορία. Το Βέλγιο, Γαλλία, ΗΒ, Ισπανία και Σλοβακία απέρριψαν την πρόταση επί της αρχής της (διαφωνούσαν με τη δυνατότητα μονομερούς απαγόρευσης ενός ΓΤΟ από τα ΚΜ), ενώ Σλοβενία, Βουλγαρία και Κύπρος συμφωνούσαν επί της αρχής αλλά καταψήφισαν λόγω του ότι απαιτούσαν την επαναφορά στο κείμενο της Οδηγίας του καταλόγου των λόγων επίκλησης για περιορισμό/απαγόρευση καλλιέργειας ΓΤΟ.

11. Τι διαφορές έχει η Ελληνική πρόταση από την τελευταία πρόταση που παρουσιάσθηκε στο Συμβούλιο από τη Δανία;

Η αρχική Ελληνική πρόταση βασίσθηκε σε μεγάλο βαθμό στην τελευταία πρόταση επί Δανικής Προεδρίας. Η μόνη ουσιαστική διαφορά ήταν η προσθήκη μεταβατικών διατάξεων προκειμένου να μπορούν τα ΚΜ να απαγορεύουν μονομερώς και τους ήδη αδειοδοτημένους ΓΤΟ.

12. Θα μπορούσε η Ελληνική πρόταση να είναι ριζικά διαφορετική;

Η αρχική Ελληνική πρόταση βασίσθηκε σε μεγάλο βαθμό στην τελευταία πρόταση επί Δανικής Προεδρίας. Επομένως, οποιαδήποτε συζήτηση γίνεται επί νομοθετικού θέματος βασίζεται αναγκαστικά στην αρχική πρόταση της Επιτροπής όπως αυτή έχει τροποποιηθεί στα πλαίσια των εργασιών του Συμβουλίου από τις διαδοχικές

Προεδρίες (με τελευταία αυτή της Δανίας). Σε διαφορετική περίπτωση, η πρότασή μας θα ήταν απλώς εκτός τόπου και χρόνου και δεν θα είχε απολύτως καμία τύχη στο Συμβούλιο, πόσο δε μάλλον στη συνέχεια της νομοθετικής διαδικασίας, με την Επιτροπή να έχει το δικαίωμα να ζητήσει ομοφωνία. Η οποιαδήποτε Προεδρία οφείλει, με βάση το θεσμικό της ρόλο, να διαμορφώνει το κείμενο όχι αυθαίρετα κατά το δοκούν αλλά με βάση τις απόψεις που διατυπώνουν τα υπόλοιπα ΚΜ στις σχετικές συζητήσεις στο Συμβούλιο. Η δυνατότητα της Προεδρίας να "καθοδηγεί" τη συζήτηση της δίνει κάποιες ευκαιρίες για διακριτικές προσαρμογές του κειμένου, αλλά πάντα μέσα στο διαπραγματευτικό πλαίσιο που διαμορφώνεται.

Στην πραγματικότητα, τυχόν διατύπωση ριζικά διαφορετικής πρότασης θα είχε σαν αναπόφευκτο αποτέλεσμα την εκ νέου τελεσίδικη της διαδικασίας αφού θα απαιτείτο πολύ περισσότερος χρόνος για τη διαμόρφωση εθνικών θέσεων από τα ΚΜ και ακόμα και στην εντελώς απίθανη περίπτωση της διαμόρφωσης ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο, η ολοκλήρωση της διαδικασίας υιοθέτησης της Οδηγίας θα ήταν ατελέσφορη αφού εκτός της Επιτροπής που θα ήταν απολύτως αρνητική (με αποτέλεσμα την ανάγκη αναζήτησης ομοφωνίας), το ΕΚ δεν θα μπορούσε να προχωρήσει σε τριλόγους με το Συμβούλιο αφού το κείμενο βάσης θα ήταν διαφορετικό.

13. Τι διαφορές έχει το τελικό κείμενο σε σχέση με το κείμενο που παρουσιάστηκε στο ΣΥΠ 3/3/2014;

- Το αίτημα των ΚΜ για απαγόρευση μπορεί να διατυπώνεται και κατά τη φάση της ανανέωσης της άδειάς τους.
- Ορίζεται υποχρεωτικά η Ευρ. Επιτροπή ως διαμεσολαβητής με την αιτηθείσα εταιρία αναφορικά με το αίτημα εξαίρεσης των ΚΜ από το πεδίο γεωγραφικής εφαρμογής της άδειας του συγκεκριμένου ΓΤΟ.
- Τίθενται συγκεκριμένα αυστηρά χρονικά πλαίσια για όλα τα βήματα της διαδικασίας εξαίρεσης/απαγόρευσης.
- Η εταιρία έχει πολύ στενά χρονικά περιθώρια (μόλις 30 ημέρες) για να μην αποδεχτεί την εξαίρεση του ΚΜ από το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της αδειοδότησης του ΓΤΟ.
- Η μη απάντηση της εταιρίας εκλαμβάνεται ως σιωπηρή αποδοχή της εξαίρεσης.
- Έχει συμπεριληφθεί ανοιχτή λίστα πιθανών λόγων που μπορούν να επικαλεστούν τα ΚΜ που ζητούν την απαγόρευση ενός ΓΤΟ στην επικράτεια τους παρά την αντίθετη θετική γνωμοδότηση της EFSA, στην οποία συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, λόγοι περιβάλλοντος, αγροτικής πολιτικής, πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού, κοινωνικοοικονομικοί, δημόσιας τάξης κλπ., ενισχύοντας σημαντικά τη νομική ισχύ της επίκλησής τους.
- Δίνεται περιθώριο 2,5 μηνών αντί 3 στην Ευρ. Επιτροπή για να διατυπώσει τη γνώμη της επί του σχεδίου απόφασης εξαίρεσης του ΚΜ.
- Δίνεται η πρόσθετη δυνατότητα στα ΚΜ να (αυτό)εξαιρούνται ακόμα και όταν δεν έχουν διατυπώσει το σχετικό αίτημα έγκαιρα (κατά τη διάρκεια της αδειοδοτικής διαδικασίας) εφόσον συντρέχουν «νέες αντικειμενικές» συνθήκες.
- Περιγράφεται αναλυτικότερα ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνεται η εξαίρεση, με σκοπό τη μεγαλύτερη νομική ακρίβεια.
- Παρέχεται πλέον μεταβατική περίοδος 6 μηνών αντί 2 για την εξαίρεση από την καλλιέργεια ΓΤΟ που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί πριν από την υιοθέτηση της νέας Οδηγίας. Παράλληλα, οι σχετικές διατάξεις έχουν συμπεριληφθεί σε ξεχωριστό άρθρο.

- Έχουν διαγραφεί όλες οι αναφορές στο Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) καθιστώντας αδύνατη την προσφυγή των εταιριών εναντίον τυχόν απαγόρευσης στον ΠΟΕ.
- Στην αιτιολογική σκέψη 18, υπάρχει ρητή αναφορά στις κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρ. Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες συνύπαρξης των καλλιέργειών με ΓΤΟ με τις συμβατικές καλλιέργειες στις συννοριακές περιοχές.
- Τέλος, έχει συμπεριληφθεί ρήτρα επανεξέτασης της εφαρμογής της Οδηγίας σε 4 χρόνια στην οποία συμπεριλαμβάνεται και έκθεση προόδου αναφορικά με το κανονιστικό καθεστώς των νέων κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου.

14. Τι διαφορές έχει το τελικό κείμενο σε σχέση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής;

Οι συνολικές διαφορές είναι το άθροισμα των διαφορών που παρουσιάζονται στις απαντήσεις 7 και 10.

15. Έχει αλλάξει κάτι στη θέση της χώρας ως προς τους ΓΤΟ;

Η πάγια θέση της χώρας μας είναι αρνητική στους ΓΤΟ. Σκοπός μας είναι να βελτιώσουμε το θεσμικό πλαίσιο της αδειοδότησης των ΓΤΟ, προσθέτοντας ένα επιπλέον νομικό εργαλείο στην προσπάθειά μας να εμποδίσουμε τη διείσδυση των ΓΤΟ στη χώρα μας.

Είναι επίσης γεγονός ότι η μεγάλη πλειοψηφία των Ευρωπαίων πολιτών είναι αντίθετοι με τους ΓΤΟ. Αυτό όμως δεν υπάρχει τρόπος να αποτυπωθεί στη μέθοδο υπολογισμού των ψήφων των ΚΜ όπως αυτός καθορίζεται με βάση τη Συνθήκη της Λισαβόνας. Για το λόγο αυτό, η χώρα μας συστηματικά εγείρει στα ΣΥΠ που συζητούνται θέματα ΓΤΟ ζήτημα δημοκρατικής νομιμοποίησης των αποφάσεων αυτών και επισημαίνει ότι η έλλειψή της υπονομεύει την αξιοπιστία των Ευρωπαϊκών θεσμών.

16. Είναι η προτεινόμενη λύση η ιδανική;

Ασφαλώς, η λύση αυτή δεν είναι αυτή που θα θέλαμε ιδανικά, αλλά με βάση τα πραγματικά δεδομένα που υπάρχουν (δηλ. τις διιστάμενες απόψεις των ΚΜ γενικά για τους ΓΤΟ, το σύστημα ψηφοφορίας στην ΕΕ, τη συγκεκριμένη διαδικασία αδειοδότησης που προβλέπει η Οδηγία 2001/18, όλη τη διαπραγμάτευση που έχει προηγηθεί επί της πρότασης της Επιτροπής, και την αντίθεση της μεγάλης πλειοψηφίας των ευρωπαϊκών πολιτών στους ΓΤΟ) μια λύση σήμερα θα έδινε για πρώτη φορά ένα νομικό εργαλείο με το οποίο τα ΚΜ θα μπορούν νόμιμα να απαγορεύουν την καλλιέργεια των ΓΤΟ στο έδαφός τους. Επιπλέον θα δημιουργούσε σημαντικότατο νομικό προηγούμενο επί του οποίου θα μπορούσε να βασιστεί οποιαδήποτε μελλοντική προσπάθεια περαιτέρω βελτίωσης του τρόπου αδειοδότησης. Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε θεσμοθετημένης αδειοδοτικής διαδικασίας, η Ελλάδα, ως κυρίαρχη χώρα, διατηρεί ακέραιο το δικαίωμα να λαμβάνει, όποτε το κρίνει σκόπιμο, αποφάσεις με πολιτικά κριτήρια, όπως άλλωστε έχει πράξει έως σήμερα σε ότι αφορά της καλλιέργεια ΓΤΟ.

Κατανοούμε πλήρως τις διαφορετικές απόψεις που εκφράζονται, τις οποίες άλλωστε εν πολλοίς συμμεριζόμαστε, αλλά επισημαίνουμε ότι η στήριξη μαξιμαλιστικών θέσεων θα είχε μεν ως εφήμερο αποτέλεσμα την εξασφάλιση στιγμιαίας θετικής δημοσιότητας, αλλά το από μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα θα ήταν ότι θα ναυαγούσε με μαθηματική ακρίβεια οποιαδήποτε πιθανότητα να επέλθει αλλαγή στο υφιστάμενο αδειοδοτικό νομικό πλαίσιο (με ότι αυτό συνεπάγεται), με βάση το δεδομένο πραγματικό συσχετισμό δυνάμεων/προτιμήσεων των ΚΜ.

Οι όποιες αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται με βάση τα πραγματικά δεδομένα και όχι μια εικονική πραγματικότητα. Η άσκηση της πολιτικής, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το διεθνές επίπεδο, πρέπει να χαρακτηρίζεται από υπευθυνότητα και όχι δογματικές εμμονές. Οφείλει να είναι εστιασμένη στο αποτέλεσμα και όχι στο μέσον δια του οποίου επιτυγχάνεται.

Για το λόγο αυτό, άλλωστε, η προσπάθειά της Ελληνικής Προεδρίας υποστηρίζεται σθεναρά από εκείνα τα ΚΜ όπως π.χ. η Αυστρία και η Ουγγαρία τα οποία πρωταγωνιστούν στην προσπάθεια ανάσχεσης της εξάπλωσης της καλλιέργειας ΓΤΟ. Αν η αντίθετη ανάλυση ήταν σωστή, τα ΚΜ που αντιτίθενται στους ΓΤΟ δεν θα ήταν αναφανδόν υπέρ της Ελληνικής πρότασης.